

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 67/07

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. apríla 2007 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. S. S., B. B., zastúpenej advokátom JUDr. J. G., B. B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky podľa čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 210/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. S. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2006 doručená sťažnosť PhDr. S. S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky – zabezpečenie ochrany proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 210/06 .

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza:

„V konaní Okresného súdu v Banskej Bystrici som sa domáhala proti žalovanej Akadémii umení v B. B. (...) o neplatnosti výpovede. Pôvodne rozhodnutia súdov vyzneli v môj neprospech, avšak rozsudkom KS v Banskej Bystrici zo dňa 20. 10. 2005 16 Co 238/05-193 vyslovil súd neplatnosť výpovede danej mi žalovanou dňa 02. 04. 2002 podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zák. práce. Tento rozsudok v dôsledku dovolania žalovanej Najvyšší súd SR Rozsudkom sp. zn.: 2 Cdo 42/06 zo dňa 30. 06. 2006 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie s vysloveným právnym názorom, že čiastkový záver odvolacieho súdu, že jediným dôvodom organizačnej zmeny bolo zníženie počtu pracovníkov za účelom zefektívnenia práce, nie je správny a z tohto dôvodu nemôže obstať ani na túto premisu nadväzujúci záver resp. závery, ktorý odvolací súd viedli k zmene rozsudku súdu prvého stupňa a k určeniu o neplatnosti výpovede pracovného pomeru. V dôsledku citovaného rozhodnutia potom súd odvolací opätovne prejednal vec a rozsudok Okresného súdu potvrdil. S týmito závermi nesúhlasím. V rozsudku KS zo dňa 27. 09. 2006 sa uvádza, že medzi organizačnou zmenou a mojou nadbytočnosťou je príčinná súvislosť, pretože rozdelením jednej katedry na dve sa sledovala zmena štruktúry pôvodnej katedry a zefektívnenie práce katedry, ktoré predstavovalo zníženie stavu o jedného pedagóga. V príčinnej súvislosti dospel súd na základe jediného dôvodu, ktorým je výber zamestnanca podľa vlastného uváženia organizácie. Podľa § 61 ods. 3 Zák. práce organizácia nesmie počas troch mesiacov znovu utvoriť zrušené pracovné miesto a prijať po skončení pracovného pomeru iného zamestnanca. Žalovaná však 03. 07. 2002 zverejnila oznam o výberovom konaní na obsadenie jedného a polovičného miesta odborného asistenta s požadovanou kvalifikáciou a s päť rokmi praxe. Ja som pôsobila v zaradení dovedy ako odborný asistent pre vyučovanie predmetu Dejiny umenia s kvalifikáciou a piatimi rokmi praxe. Vytvorením Katedry dejín a teórie umenia sa jej odborné zaradenie nezmenilo ani nedostalo do rozporu s uvedenou organizačnou zmenou. Žalovaná nezrušila vyučovanie predmetu, nezrušila počet vyučovacích hodín, naopak počet študentov s v ďalšom akademickom roku mal zvýšiť. K vypísaniu výberového konania žalovanou a samotné výberové konanie sa uskutočnilo v dobe, v ktorej stav pracovníkov zodpovedal už zníženému počtu. Počas výberového konania 01. 08. 2002 boli vypísané miesta obsadené dvoma

pracovníkmi - Dr. S. a Dr. V. Nástup Dr. V. po upozornení právníka, že žalovaná sa dostáva do rozporu so zákonníkom práce organizácia oddialila na nasledujúci semester avšak Dr. S. nastúpila do pracovného pomeru u žalovanej už 01. 10. 2002 po uplynutí dvojmesačnej lehoty od môjho skončenia pracovného pomeru. Krajský súd v Banskej Bystrici však okolnosti výberového konania neskúmal. Tiež nekládol dôraz na ustanovenia zákona o verejnej službe. Napriek tomu, že tento zákon sa na mňa začal vzťahovať ešte pred doručením výpovede(...)“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací svojím rozhodnutím zo dňa 27. 09. 2006 v konaní 16 Co 210/06 porušil základné právo PhDr. S. S. (...) na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, ktoré predstavuje ochranu proti svojvoľnému prepusteniu zo zamestnania a diskrimináciu zamestnania.

PhDr. S. S. (...) sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 200. 000,-Sk, ktoré jej Krajský súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohoto rozhodnutia.

PhDr. S. S. (...) priznáva Ústavy súd SR náhradu trov konania 6. 826,- Sk, ktoré je povinný Krajský súd v Banskej Bystrici uhradiť na účet advokáta JUDr. J. G. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v sťažnosti (a jej petite) namieta, že rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu jej základného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky podľa čl. 36 písm. b) ústavy, keď rozhodol v jej neprospech a potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 145/02 z 2. mája 2005, ktorý zamietol žalobu sťažovateľky o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru pre nadbytočnosť.

Podľa čl. 36 písm. b) ústavy majú zamestnanci právo na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania.

Ústavný súd zistil, že krajský súd vo veci určenia neplatnosti výpovede, na základe rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 42/06 z 30. júna 2006 v dovolacom konaní, rozsudkom sp. zn. 16 Co 210/06 z 27. septembra 2006 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 145/02-165 z 2. mája 2005, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru. Sťažovateľka v sťažnosti nesúhlasí s právnymi závermi obsiahnutými v rozhodnutí krajského súdu.

Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky (I. ÚS 44/03). Ústavný súd nemôže prikazovať všeobecnému súdu ako odvolaciemu súdu, ktoré skutkové okolnosti má pri rozhodovaní zohľadňovať, a jeho poslaním nie je ani nahrádzanie všeobecných súdov, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len vtedy, ak porušenie procesných práv účastníkov konania chránených zákonmi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) je súčasne aj porušením základného práva alebo slobody upravených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ako aj na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Preto len skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným.

Podľa čl. 36 písm. b) ústavy sa garantuje ochrana proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania, čo chráni sťažovateľku pred jednostranným rozviazaním pracovného pomeru a proti svojvoľnému prepúšťaniu.

Základné právo proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania patrí medzi také práva definované v čl. 51 ods. 1 ústavy, ktoré sú špecifikované v korešpondujúcich zákonoch a domáhať sa ich ochrany je možné iba v medziach týchto osobitných zákonov. Tieto práva podliehajú relatívne častým zmenám konkrétnej zákonnej úpravy, čím sa však nemení obsah jednotlivých práv, ale mení sa ich reálne naplnenie v zmysle predpisov hmotného práva a rozhodovanie o nich patrí do výlučnej právomoci všeobecných súdov.

Ochrana práva proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa názoru ústavného súdu neznamena nemennosť takého zamestnaneckého alebo obdobného právneho pomeru a ani zákaz zmeniť, resp. skončiť takýto pomer v súlade s ústavnými a zákonnými limitmi na takýto postup zamestnávateľa. Takéto garancie z obsahu tohto základného práva nemožno vyvodiť a tieto záruky by boli aj proti zmyslu tohto základného práva. Ochranu

základného práva proti svojvoľnému prepusteniu zo zamestnania poskytujú všeobecné súdy a iné orgány právnej ochrany v zmysle osobitných zákonných úprav hmotnoprávneho charakteru, čo v tomto prípade bolo preukázané tým, že krajský súd vo veci konal a rozhodol.

Vo veci sťažovateľka uplatnila súdnu ochranu (podala žalobu o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru) v konaní pred všeobecnými súdmi proti svojmu zamestnávateľovi, ktorý jej dal výpoveď pre nadbytočnosť. Táto ochrana jej všeobecnými súdmi teda nebola žiadnym spôsobom obmedzená alebo znemožnená, i keď orgány súdnej ochrany jej žalobu nakoniec zamietli.

Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na uvedené skutočnosti neexistuje príčinná súvislosť medzi označeným postupom orgánu štátu (rozhodnutím krajského súdu) a základným právom alebo slobodou [podľa čl. 36 písm. b) ústavy], porušenie ktorého sťažovateľka namietala. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu nebolo vôbec spôsobilé porušiť základné právo sťažovateľky - zabezpečenie ochrany proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania, a týmto rozhodnutím nemohlo dôjsť ani k porušeniu označeného základného práva. Takúto príčinnú súvislosť nemôže zakladať ani postup a rozhodnutie súdu (ktoré nie je arbitrárne a neodôvodnené), v ktorom bol rešpektovaný skutkový a právny stav v čase rozhodnutia súdu, ani nespokojnosť sťažovateľky s právnym názorom krajského súdu. V tejto spojitosti ústavný súd zdôrazňuje, že takou ochranou nie je len ochrana poskytnutá podľa subjektívneho presvedčenia sťažovateľky (obdobne IV. ÚS 287/04).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom namietala také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Zároveň bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu.